

## Euler - 2ο Εργαστήριο

Για την αριθμητική επίλυση ενός προβλήματος αρχικών τιμών (Π.Α.Τ.)

$$y'(t) = f(t, y(t)), \quad t \in [a, b], \quad y(0) = y_0$$

θεωρήσαμε τη μέθοδο του Euler. Έστω ένας ομοιόμορφος διαμερισμός του  $[a, b]$ , στα σημεία

$$t_n = a + nh, \quad n = 0, \dots, N, \quad \text{με βήμα } h = \frac{b-a}{N}, \quad \text{υπολογίζουμε τις τιμές } y_n \text{ που αποτελούν}$$

προσεγγίσεις στις τιμές  $y(t_n)$ ,  $n = 0, \dots, N$ , όπου

$$y_{n+1} = y_n + hf(t_n, y_n), \quad n = 0, \dots, N-1.$$

**Άσκηση 1:** Έστω  $y(t) = e^{-\lambda t} + \sin(2t)$ , στο  $[0, 5]$  η οποία είναι λύση στο

$$y'(t) = -\lambda y(t) + 2 \cos(2t) + \lambda \sin(2t), \quad t \in [0, 5], \quad y(0) = 1.$$

Θεωρείστε ότι  $\lambda = 50$ . Για  $N = 50$ , κατασκευάστε τις προσεγγίσεις που δίνει η μέθοδος του Euler, δημιουργήστε τη γραφική παράσταση της προσεγγιστικής λύσης και της ακριβούς στο διάστημα  $[0, 5]$ .

Στη συνέχεια βρείτε το σφάλμα  $\max_{0 \leq n \leq N} |y_n - y(t_n)|$

**Πειραματική εκτίμηση της τάξης σύγκλισης.** Γνωρίζουμε ότι για τη μέθοδο Euler το σφάλμα της μεθόδου ικανοποιεί

$$\max_{0 \leq n \leq N} |y_n - y(t_n)| \leq Ch^p$$

με  $p = 1$ .

Υπολογίζοντας το σφάλμα

$$err_N = \max_{0 \leq n \leq N} |y_n - y(t_n)|$$

για δύο διαφορετικές διαμερίσεις με  $N_1 < N_2$ , η πειραματική τάξη σύγκλισης ορίζεται ως

$$p = \frac{\ln\left(\frac{err_{N_2}}{err_{N_1}}\right)}{\ln\left(\frac{N_1}{N_2}\right)}$$

**Άσκηση 2:** Θεωρείστε τις διαμερίσεις του  $[0, 5]$ , με  $N = 10, 20, 30, \dots, 100$ . Υπολογίστε τα σφάλματα  $err_N$  και βρείτε τους λόγους που χρησιμοποιούμε για την πειραματική τάξη σύγκλισης της μεθόδου του Euler. Είναι  $p \approx 1$ ;

**Άσκηση 3:** Επαναλάβετε την προηγούμενη άσκηση αλλά τώρα θεωρείστε τις διαμερίσεις του  $[0, 5]$ , με  $N = 200, 220, 230, \dots, 300$ . Υπολογίστε τα σφάλματα  $err_N$  και βρείτε τους λόγους που χρησιμοποιούμε για την πειραματική τάξη σύγκλισης της μεθόδου του Euler. Είναι  $p \approx 1$ ;

**Υπόδειξη:**

```

In [1]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

def y_exact(t):
    l=50
    s=np.exp(-l*t)+np.sin(2*t)
    return s

def f(t,y):
    l=50
    s=-l*y+2*np.cos(2*t)+l*np.sin(2*t)
    return s

N=list(range(200,301,10))
err=np.zeros(len(N))
for j in range(len(N)):
    t=np.linspace(0,5,N[j]+1)
    h=t[1]-t[0]
    y=np.zeros(N[j]+1)
    y[0]=1

    for i in range(N[j]):
        y[i+1]=y[i]+h*f(t[i],y[i])

    err[j]=max(abs(y_exact(t)-y))

for i in range(len(N)-1):
    print(np.log(err[i+1]/err[i])/np.log(N[i]/N[i+1]))

```

```

1.668768771378355
1.6811547325844762
1.6926699803726768
1.7034005937991619
1.7134220706948788
1.7228008284966017
1.73159547403143
1.7398578780805232
1.7476340857975734
1.7549650894402915

```

## Συστήματα Διαφορικών εξισώσεων

Θεωρούμε τώρα το ακόλουθο σύστημα διαφορικών εξισώσεων

$$x'(t) = -y(t), \quad y'(t) = x(t), \quad t \in [0, 2\pi], \quad x(0) = 1, \quad y(0) = 0$$

Η ακριβή λύση είναι απλό να δούμε ότι είναι  $x(t) = \cos(t)$ ,  $y(t) = \sin(t)$ .

**Άσκηση 4:** Θεωρείστε μια διαμέριση του  $[0, 2\pi]$ , με  $N = 100$  και εφαρμόστε τη μέθοδο του Euler για συστήματα για να βρείτε τις προσεγγίσεις  $(x_n, y_n)$  των  $(x(t_n), y(t_n))$ ,  $n = 0, \dots, N$ .

1. Δημιουργείστε τη γραφική παράσταση των λύσεων ως προς το χρόνο  $t$ .
2. Επειδή  $x(t)^2 + y(t)^2 = 1$ , δημιουργείστε τη γραφική παράσταση ανάμεσα στις  $(x(t), y(t))$ . Παρατηρήστε ότι είναι κύκλος στο πεδίο  $xy$ .
3. Βρείτε το  $\max_{0 \leq n \leq N} (x_n^2 + y_n^2)$ . Ισχύει  $x_n^2 + y_n^2 = 1$ ; Στη συνέχεια δημιουργείστε τη γραφική παράσταση των 2 προσεγγίσεων  $(x_n, y_n)$  στο πεδίο  $xy$ . Δημιουργείτε ένας κύκλος;

**Υπόδειξη:**

```

In [2]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

def f1(t,x,y):
    return -y
def f2(t,x,y):
    return x

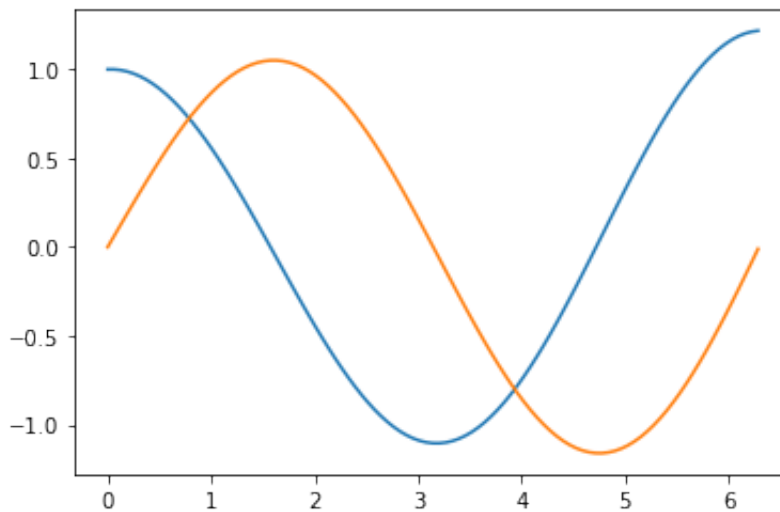
#Διαμερισμός
N=100
t=np.linspace(0,2*np.pi,N+1)
h=t[1]-t[0]

# θεσεις για να αποθηκευσω τις προσεγγισεις
x=np.zeros(N+1)
y=np.zeros(N+1)
x[0]=1
y[0]=0

#Μεθοδος Euler για συστήματα
for i in range(N):
    x[i+1]=x[i]+h*f1(t,x[i],y[i])
    y[i+1]=y[i]+h*f2(t,x[i],y[i])

plt.plot(t,x,t,y)
plt.show()

```



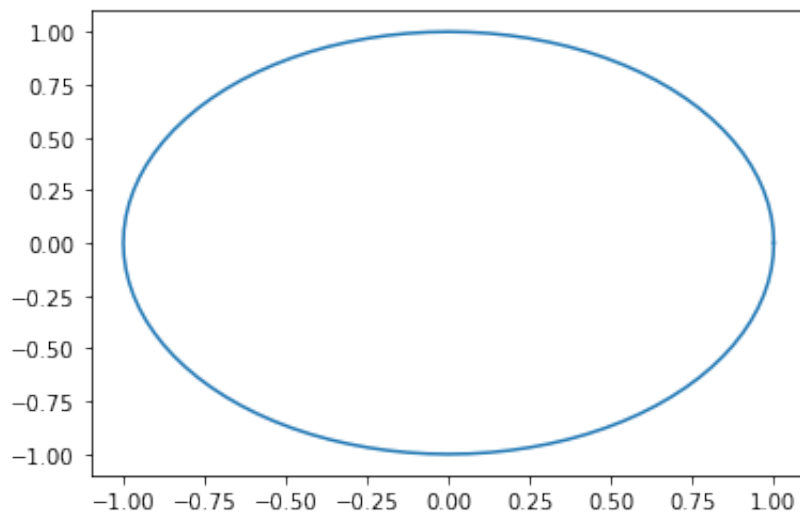
```
In [3]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

def x_exact(t):
    return np.cos(t)

def y_exact(t):
    return np.sin(t)

#Διαμερισμός
N=100
t=np.linspace(0,2*np.pi,N+1)

plt.plot(x_exact(t),y_exact(t))
plt.show()
```



```

In [4]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

def f1(t,x,y):
    return -y
def f2(t,x,y):
    return x

#Διαμερισμός
N=100
t=np.linspace(0,2*np.pi,N+1)
h=t[1]-t[0]

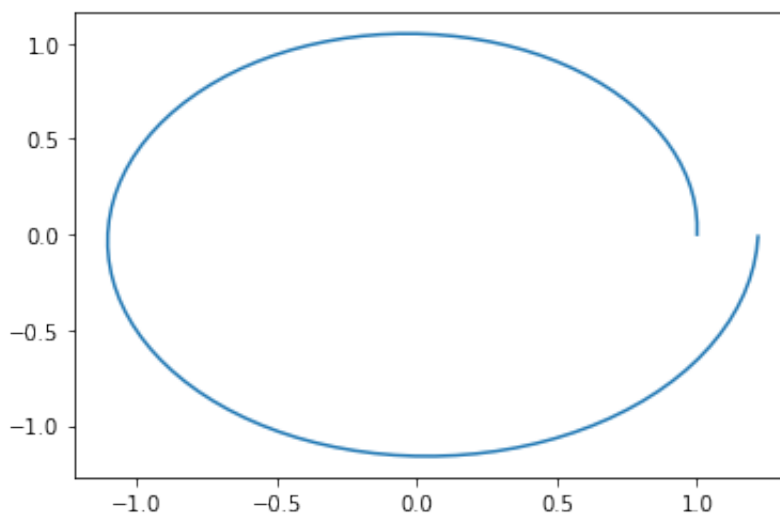
# Θεσεις για να αποθηκευσω τις προσεγγισεις
x=np.zeros(N+1)
y=np.zeros(N+1)
x[0]=1
y[0]=0

#Μεθοδος Euler για συστήματα
for i in range(N):
    x[i+1]=x[i]+h*f1(t,x[i],y[i])
    y[i+1]=y[i]+h*f2(t,x[i],y[i])

## Στην Numpy η παρακάτω πράξη γίνεται σε κάθε στοιχείο των διανυσμα
άτων x,y
s=max(x**2+y**2)
print(s)
plt.plot(x,y)
plt.show()

```

1.4829108522377654



## Μέθοδος Taylor (2)

Για την αριθμητική επίλυση ενός προβλήματος αρχικών τιμών (Π.Α.Τ.)

$$y'(t) = f(t, y(t)), \quad t \in [a, b], \quad y(0) = y_0$$

Έστω ένας ομοιόμορφος διαμερισμός του  $[a, b]$ , στα σημεία  $t_n = a + nh$ ,  $n = 0, \dots, N$ , με βήμα

$h = \frac{b-a}{N}$ . θεωρήσαμε τη μέθοδο Taylor (2) όπου υπολογίζουμε τις τιμές  $y_n$  που αποτελούν

προσεγγίσεις στις τιμές  $y(t_n)$ ,  $n = 0, \dots, N$ , σύμφωνα με

$$y_{n+1} = y_n + hf(t_n, y_n) + \frac{h^2}{2}g(t_n, y_n), \quad n = 0, \dots, N-1,$$

όπου  $g(t, y(t)) = \frac{d}{dt}f(t, y(t))$ .

**Άσκηση 5:** Έστω  $y(t) = e^{-\lambda t} + \sin(2t)$ , στο  $[0, 5]$  η οποία είναι λύση στο

$$y'(t) = -\lambda y(t) + 2 \cos(2t) + \lambda \sin(2t), \quad t \in [0, 5], \quad y(0) = 1.$$

Θεωρείστε ότι  $\lambda = 50$ .

1. Για  $N = 50$ , κατασκευάστε τις προσεγγίσεις που δίνει η μέθοδος του Taylor (2), δημιουργείστε τη γραφική παράσταση της προσεγγιστικής λύσης και της ακριβούς στο διάστημα  $[0,5]$ . Στη συνέχεια βρείτε το σφάλμα  $\max_{0 \leq n \leq N} |y_n - y(t_n)|$  και συγκρίνεται με το αντίστοιχο σφάλμα για τη μέθοδο του Euler.
2. Θεωρείστε τις διαμερίσεις του  $[0, 5]$ , με  $N = 10, 20, 30, \dots, 100$ . Υπολογίστε τα σφάλματα  $err_N$  και βρείτε τους λόγους που χρησιμοποιούμε για την πειραματική τάξη σύγκλισης της μεθόδου του Taylor (2). Είναι  $p \approx 2$ ; Συγκρίνετε τα σφάλματα με τα αντίστοιχα για τη μέθοδο Euler.